


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Національний авіаційний університет**  
Юридичний факультет  
Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО  
Декан ЮФ

 І. Сопілко  
«12» 09 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Гудманя

2019 р.



Система менеджменту якості

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**навчальної дисципліни**  
**«Кримінальна психологія»**

Галузь знань 26 Цивільна безпека  
Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність  
Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	120/4	17	34	-	69	1 д/з-2с	-	диф. залік 2с
Заочна	1,2	120/4	6	8	-	106	1 к-2 с	-	диф. залік 2с

Індекс: РМ-9-262/19-3.1.11  
Індекс: РМ-12-262/19-3.1.11

**СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019**



Робочу програму навчальної дисципліни «Кримінальна психологія» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № РМ-9-0262/19, РМ-12-262/19 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри кримінального права і процесу \_\_\_\_\_ А.В. Рибікова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність») – кафедри кримінального права і процесу, протокол № 8 від 27 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_ С.Я. Лихова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ЮФ НАУ, протокол № 7 від «10» 09 2019 р.

Голова НМРР

\_\_\_\_\_ В.М. Вишневецький

## ЗМІСТ

сторінка

<b>Вступ</b> .....	4
<b>1. Пояснювальна записка</b> .....	4
1.1 Заплановані результати .....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	4
<b>2. Зміст навчальної дисципліни</b> .....	5
2.1. Структура навчальної дисципліни .....	5
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг .....	6
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг .....	6
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг .....	7
2.4.1. Домашнє завдання .....	7
2.4.2 Завдання на контрольну роботу (ЗФН) .....	7
2.4.3 Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи ( ЗФН).....	7
<b>3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни</b> .....	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна) .....	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	8
<b>4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь</b> .....	9



## ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням № 071 від 10 липня 2019 р. та відповідних нормативних документів.

### 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

#### 1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі правоохоронна діяльність.

**Метою** викладання дисципліни є формування у студентів знань щодо психологічних закономірностей формування злочинної установки і злочинного умислу, психологічних аспектів підготовки і скоєння злочину, особистості злочинця і психологічних шляхів впливу на нього.

**Завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- 1) вивчення психології особистості злочинця, типи злочинців;
- 2) вивчення психології злочину як особливого виду діяльності;
- 3) вивчення психології злочинних співтовариств;
- 4) психологічне вивчення злочинності як масового соціального явища;
- 5) дослідження психологічних механізмів відтворення злочинності в суспільстві і розробка психологічних способів її профілактики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Навчальна дисципліна «Кримінальна психологія» є базовою для вивчення навчальних дисциплін: «Адвокатська техніка», «Порівняльне кримінальне право», «Особливості складання процесуальних документів в кримінальному провадженні».

#### 1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Кримінальна психологія», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

##### Модуль 1. Кримінальна психологія.

**Тема 1. Вступ до кримінальної психології.** Предмет і завдання кримінальної психології. Зв'язок кримінальної психології з іншими науками. Злочинність як кримінально-психологічне явище. Психологічні концепції та теорії походження злочинності. Мотивація злочинної поведінки. Поняття агресії та теорії її походження. Види агресивних злочинів. Масові форми поведінки людей і злочинність.

**Тема 2. Психологія кримінальної поведінки.** Психологія особистості правопорушника. Сучасна кримінологічна класифікація особистості. Психологічна характеристика різних типів злочинців: основні риси насильницького типу злочинців; основні риси корисливого типу злочинців. Психологічна характеристика процесу формування особистості правопорушника. Етапи формування злочинної поведінки та їх психологічна характеристика.

**Тема 3. Психологія особистості потерпілого.** Поняття особистості потерпілого. Віктимологія: об'єкт, предмет та історія розвитку науки. Віктимна характеристика особи. Класифікація жертв злочину. Психологічний аналіз показань потерпілого.

**Тема 4. Психологія злочинних груп.** Кваліфікаційні ознаки злочинної групи. Закономір-



ності формування і розвитку злочинних груп. Різновиди злочинних груп та їх психологічна характеристика. Рівні організованості злочинних груп. Поняття влади в організованих злочинних групах.

**Тема 5. Психологічні особливості злочинності серед жінок та злочинності неповнолітніх.** Загальна психологічна характеристика жіночої злочинності. Головні риси і провідні тенденції сучасної жіночої злочинності. Типологія жінок, які скоїли злочин. Причини злочинності серед жінок. Мотивація жіночої злочинності. Психологічна характеристика особистості жінок-злочинниць. Психологічна характеристика жінок, що відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Загальні психологічні особливості неповнолітніх. Стереотипи поведінки неповнолітніх. Біологічне і соціальне в злочинності неповнолітніх. Кримінально-психологічна характеристика злочинності неповнолітніх: Типові ознаки та психологічні особливості неповнолітніх злочинців. Злочинні групи неповнолітніх.

**Тема 6. Психологія судової діяльності.** Загальна психологічна характеристика судової діяльності. Психологічні якості, необхідні для ефективної діяльності суддів. Психологічна характеристика стадій судового процесу. Психологія судової промови. Психологія ухвалення вироку. Психологічні особливості впливу вироку на обвинуваченого.

**Тема 7. Основи пенітенціарної психології.** Сутність пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

**Тема 8. Судово-психологічна експертиза.** Поняття і компетенція судово-психологічної експертизи. Методи судово-психологічної експертизи. Призначення судово-психологічної експертизи та організація її провадження.

## 2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Модуль №1 «Кримінальна психологія»</b>									
1.1	Вступ до кримінальної психології	2 семестр				1 семестр			
		13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.2	Психологія кримінальної поведінки	13	2	2 2	7	10	2	–	8
1.3	Психологія особистості потерпілого	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.4	Психологія злочинних груп	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.5	Психологічні особливості злочинності серед жінок та злочинності неповнолітніх	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.6	Психологія судової діяльності	12	2	2 2	6	2 семестр			
						36	2	2 2	30




1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.7	Основи пенітенціарної психології	12	2	2 2	6	22	–	2	20
1.8	Судово-психологічна експертиза	13	2 1	2 2	6	24	2	2	20
1.9	Виконання домашнього завдання , контрольної (домашньої) роботи.	8	–	–	8	8	–	–	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	10	–	2	8	–	–	–	–
<b>Усього за модулем №1</b>		<b>120</b>	<b>17</b>	<b>34</b>	<b>69</b>	<b>120</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>106</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>120</b>	<b>17</b>	<b>34</b>	<b>69</b>	<b>120</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>106</b>

## 2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма Навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Вступ до кримінальної психології	2 семестр		1 семестр	
		2	2	–	–
1.2	Психологія кримінальної поведінки	2	2	2	4
1.3	Психологія особистості потерпілого	2	2	–	–
1.4	Психологія злочинних груп	2	2	–	–
1.5	Психологічні особливості злочинності серед жінок та злочинності неповнолітніх	2	2	–	–
1.6	Психологія судової діяльності	2	2	2 семестр	
				2	10
1.7	Основи пенітенціарної психології	2	2	–	–
1.8	Судово-психологічна експертиза	2 1	2	2	10
<b>Усього за модулем №1</b>		<b>17</b>	<b>16</b>	<b>6</b>	<b>24</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>17</b>	<b>16</b>	<b>6</b>	<b>24</b>

## 2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма Навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Вступ до кримінальної психології	2 семестр		1 семестр	
		2 2	5	–	5
1.2	Психологія кримінальної поведінки	2 2	5	-	4
1.3	Психологія особистості потерпілого	2 2	5	-	5

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальна психологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019
		стор. 5 з 10	

1	2	3	4	5	6
1.4	Психологія злочинних груп	2 2	5	–	5
1.5	Психологічні особливості злочинності серед жінок та злочинності неповнолітніх	2 2	5	–	5
1.6	Психологія судової діяльності	2 2	4	<b>2 семестр</b>	
				2 2	20
1.7	Основи пенітенціарної психології	2 2	4	2	20
1.8	Судово-психологічна експертиза	2 2	4	2	10
1.9	Модульна контрольна робота №1	2	8	–	–
<b>Усього за модулем №1</b>		<b>34</b>	<b>45</b>	<b>8</b>	<b>74</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>34</b>	<b>45</b>	<b>8</b>	<b>74</b>

#### 2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	16	24
2.	Підготовка до практичних занять	37	74
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	8	-
4.	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	8	8
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>69</b>	<b>106</b>

##### 2.4.1. Домашнє завдання .

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Завдання ДЗ полягає у вивченні Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також порядок утворення, склад і юрисдикцію Європейського суду з прав людини. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

##### 2.4.2. Завдання на контрольну роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

##### 2.4.3 Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.



### 3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

#### 3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з практики Європейського суду з прав людини.

#### 3.2. Рекомендована література

##### Базова література

3.2.1. Зякун, А.І. Методологічні основи юридичної психології як науки [Текст] / А.І. Зякун, Р.О. Дегтяр // Правові горизонти. - 2017. - Вип. 6(19). - С. 7-10.

3.2.2. Коновалова В. О. Юридична психологія : посіб. для підгот. до іспиту / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько – Харків : Право, 2019. – 192 с.

##### Допоміжна література

3.2.3. Гумін О. М. Жертва кримінальної насильницької поведінки: віктимологічна характеристика особи / О. М. Гумін, І. М. Зубач // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. - 2015. - № 825. - С. 315-322.

3.2.4. Єрмакова Н. О. Психологічні особливості маніпулювання свідомістю як властивості кримінальної субкультури / Н. О. Єрмакова, А. Є. Мережкіна // Молодий вчений. - 2017. - № 4. - С. 236-241.

3.2.5. Гарькавець С. О. Проблема віктимності особистості та її психологічні класифікації / С. О. Гарькавець // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2019. - № 2. - С. 79-90.

3.2.6. Супрун Т.М. Психологічні особливості злочинності неповнолітніх / О.М. Гулько, Т.М. Супрун // Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства : зб. тез доп. Міжн. наук.-практ. конференції, 4 листопада 2016 р., Вінниця ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т Держ. фіскальної служби України. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 130–136.

#### 3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. . [http://stud.com.ua/38661/psihologiya/kriminalna\\_psihologiya](http://stud.com.ua/38661/psihologiya/kriminalna_psihologiya)


3.3.2. [https://studme.com.ua/150609135375/psihologiya/kriminalnaya\\_psihologiya.htm](https://studme.com.ua/150609135375/psihologiya/kriminalnaya_psihologiya.htm)

3.3.3. <https://studfiles.net/preview/5287388/>

3.3.4. <http://librarium.inf.ua/>

3.3.5. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).



	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальна психологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019
		стор. 7 з 10	

#### 4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
	<b>Модуль №1</b>	
	<b>2 семестр</b>	<b>2 семестр</b>
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС)	66×7 = 42	66×4 = 24
Виконання експрес-контрольної роботи (з врахуванням СРС)	66×3 = 18	–
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	10	36
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>46 балів</i>	–
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	–
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	40
<b>Усього за модулем №1</b>	100	100
<b>Семестровий диференційований залік</b>	-	-
<b>Усього за дисципліною</b>	<b>100</b>	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).


Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах						Оцінка за національною шкалою
Відповідь на практичному занятті	Підсумкова семестрова контрольна робота	Виконання експрес-контрольної роботи	Виконання та захист домашнього завдання, (контрольної (домашньої) роботи)		Виконання модульної роботи	
6	36-40	6	9-10	33-36	27-30	Відмінно
5	20-35	5	8	27-32	23-26	Добре
4	24-29	4	6-7	22-26	18-22	Задовільно
менше 4	менше 24	менше 4	менше 6	менше 22	менше 18	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальна психологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019
		стор. 8 з 10	

відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1		Оцінка за національною Шкалою
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
79-88	54-60	Відмінно
66-78	45-53	Добре
53-65	36-44	Задовільно
менше 53	менше 36	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою


Модуль №1		Оцінка за національною Шкалою
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
11-12	36-40	Відмінно
9-10	30-35	Добре
7-8	24-29	Задовільно
менше 7	менше 24	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	<b>Відмінно</b> (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	<b>Дуже добре</b> (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	<b>Добре</b> (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	<b>Задовільно</b> (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	<b>Достатньо</b> (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	<b>Незадовільно</b> (з можливістю повторного складання)
1-34		F	<b>Незадовільно</b> (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальна психологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019
		стор. 9 з 10	

книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.



(Ф 03.02 – 01)

### АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

### АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

### АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

### АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

### УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				